

Економіка підприємства

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітня програма	<i>Економіка-бізнес підприємства, Економічна кібернетика, Міжнародна економіка, Управління персоналом та економіка праці, Бізнес-аналітика</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>150 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ViewSchedule.aspx?v=0b391840-5d8d-4a3f-8929-bde0576067d5</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: д.е.н., проф., Гречко Алла Володимирівна, 0683575588, e-mail: alla_grechko@uke.net Практичні: к.е.н., доцент, Кривда Олена Віталіївна, 0979374212, e-mail: elcandy@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=520</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчення дисципліни є обов'язковим для студентів спеціальності 051 «Економіка» оскільки вона являється базою для подальшого розуміння і засвоєння особливостей внутрішнього функціонування підприємств, його взаємодії з контрагентами; її вивчення дає змогу сформуванню у студентів сучасне економічне мислення, отримати теоретичні знання і практичні навички, необхідні для подальшого поглибленого засвоєння дисциплін, що передбачені освітньо-професійною програмою; комплексного й системно аналізу впливу внутрішнього і зовнішнього середовища на роботу підприємства, а також формування високої адаптивності майбутніх працівників в умовах трансформації ринку праці.

Мета навчальної дисципліни:

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей:

- пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати (ФК 4).
- використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів (ФК 10).
- обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію (ФК 11).
- проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності (ФК 13).

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни:

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

Знання:

- 1) Процесу формування собівартості та прибутку на підприємствах різних організаційно-правових форм, показників оцінки економічного стану підприємства та основних принципів його роботи (ЗН-58).
- 2) Особливостей заснування підприємств різних організаційно-правових форм (ЗН-59).
- 3) Законодавчої та нормативної бази, що регулює діяльність підприємств, та проблем їх функціонування в Україні (ЗН-60).

Уміння:

- Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем (УМ 4).
- Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники (УМ 13).
- Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення (УМ 23).

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Економіка підприємства» базується на знаннях, набутих студентами під час вивчення дисципліни «Вища математика», «Основи економічної теорії», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Бухгалтерський облік», «Гроші і кредит», «Основи ціноутворення». На основі вивчення дисципліни економіка підприємства базується подальше освоєння наступних дисциплін: «Податкова система «Потенціал підприємства», «Управління витратами», «Проектний аналіз», «Планування і контроль на підприємстві», «Стратегія підприємства», «Організація виробництва», «Державний сектор», «Національна економіка», «Фінанси підприємства».

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. ТЕОРІЯ ТА РІЗНОВИДИ ПІДПРИЄМСТВ

1. Теорії та моделі підприємств.
2. Основи підприємництва.
3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.

Розділ II. РИНКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

1. Зовнішнє середовище господарювання підприємства.
2. Ринок і продукція.
3. Товарна та цінова політика підприємства

Розділ III. СТРУКТУРА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1. Структура та управління підприємств.
2. Прогнозування та планування діяльності підприємства.

Розділ IV. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.
2. Інтелектуальний капітал.
3. Основний капітал.
4. Оборотний капітал.
5. Інвестиції.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Економіка підприємства: [підручник для студ. вищих навч. закладів] за заг. ред. П.В. Круша, К.В. Шелехова. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети»», 2014. – 624 с.

2. П.В. Круш, В.І. Подвігіна, О.В. Клименко. Капітал та основні засоби підприємства: Навч. посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 168 с.
3. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства: собівартість, прибуток: навч. посіб. / П.В. Круш, О.В. Клименко, В.І. Подвігіна. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. – 488 с.

Зазначені матеріали можна знайти в бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі економіки і підприємництва в 522 аудиторії 7 корпусу. Дані підручники дають змогу поглибити і закріпити знання отримані на лекціях та практичних заняттях з тем означених в розділі 3.

Додаткова література:

1. Закон України «Про акціонерні товариства». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 16.08.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 03.07.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
3. Закон України «Про господарські товариства». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 03.07.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
4. Закон України «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 16.07.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
5. Закон України «Про інвестиційну діяльність». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 18.12.2017 року. URL :www.rada.gov.ua.
6. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 20.10.2019 року. – URL : www.rada.gov.ua.
7. Закон України «Про захист економічної конкуренції». Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 13.02.2020 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Закон України «Про режим іноземного інвестування». Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 01.08.2020 року. URL : www.rada.gov.ua.
9. Закон України «Про ціни і ціноутворення». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 02.04.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
10. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 16.08.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
11. Кодекс законів про працю України. Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 02.04.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
12. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 13.08.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
13. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 16.08.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
14. Національні Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 23.07.2019 року. URL :www.rada.gov.ua.
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 29.10.2019 року. URL :www.rada.gov.ua.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 29.10.2019 року. URL :www.rada.gov.ua.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 09.08.2013 року. URL :www.rada.gov.ua.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 09.08.2013 року. URL :www.rada.gov.ua.
19. Економіка підприємства: рекомендації до вивчення дисципліни «Економіка підприємства», [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства», «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка» та спеціальності 075 «Маркетинг», спеціалізації «Промисловий маркетинг» освітнього ступеня

«Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В.– К., 2018. – 137 с.– URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/22757>

20. Економіка підприємства: метод. рекомендації до виконання розрахункової роботи з дисципліни «Економіка підприємства», підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. уклад. Гречко А.В.– К., 2017. – 30 с. Протокол №3 засідання вченої ради ФММ від 30.10.2017, – URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/21184>.

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

№ п/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	Теорії та моделі підприємств. Підприємство – основна організаційна структура народного господарства. Характеристика організаційних форм підприємств в Україні. Міжнародна класифікація підприємств. Форми об'єднання підприємств. Підприємство як сучасна форма господарювання. Економічна природа підприємства. Підприємницьке середовище. Правові основи і державне регулювання підприємництва в Україні.
2	Основи підприємництва. Підприємство як сучасна форма господарювання. Економічна природа підприємства.
3	Основи підприємництва. Підприємницьке середовище. Правові основи і державне регулювання підприємництва в Україні.
4	Види підприємств, їх організаційно-правові форми. Види підприємницької діяльності. Форми об'єднання підприємств. Фактори, що впливають на організацію фірми.
5	Зовнішнє середовище господарювання підприємств. Загальна характеристика зовнішнього середовища. Вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємств. Макросередовище та його основні чинники. Ринкове середовище господарювання підприємств. Договірні взаємовідносини в бізнесі. Партнерські зв'язки в бізнесі. Підприємницьке середовище. Конкуренція в системі підприємництва.
6	Ринок і продукція. Основні теоретичні положенні ринкових відносин. Зміст маркетингу. Засоби використання маркетингу в підприємницької діяльності. Цілі та стратегія маркетингу. Види маркетингу. Товар, як основа маркетингової діяльності. Маркетингове середовище. Сегментація ринку. Стимулювання збуту. Види маркетингових досліджень. Комунікація. Маркетинг в умовах кризи.
7	Товарна та цінова політика підприємства. Загальна характеристика витрат виробництва та їх класифікація. Управління витратами підприємства. Сукупні витрати та собівартість продукції. Собівартість окремих виробів. Ціна, методи встановлення. Класифікація цін та види знижок. Система цін у ринковій економіці.
8	Структура та управління підприємством. Структура підприємства. Формування системи управління на підприємстві. Управління: сутність, об'єкти і суб'єкти, методи і принципи. Управління підприємством. Сучасні школи наукового управління. Сутність, об'єкти і суб'єкти, види і методи, принципи та функції процесу управління. Формування системи управління на підприємстві. Менеджмент як економічна категорія в його еволюційному становищі.
9	Структура та управління підприємством. (Організаційна структура). Організація управління виробництвом. Організація управління збутом.

	Організація управління фінансами. Організація виробництва та організаційні структури управління підприємством.
10	Прогнозування та планування діяльності підприємства. Державне економічне регулювання діяльності суб'єктів господарювання. Прогнозування розвитку підприємства. Методичні основи планування. Стратегія розвитку підприємства та бізнес-планування. Тактичне та оперативне планування.
11	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці. Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства. Визначення чисельності окремих категорій працівників підприємства. Кадрова політика й система управління персоналом. Оцінка персоналу (оплата праці) як важливий елемент системи управління трудовим колективом підприємства. Ділова кар'єра.
12	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці. Продуктивність праці, сутність, методи визначення та чинники зростання. Мотивація трудової діяльності. Сучасна політика оплати праці. Застосування форм та систем оплати праці. Доплати й надбавки до заробітної плати та організація преміювання персоналу. Мотивація праці. Індексація грошових доходів населення.
13	Інтелектуальний капітал. Визначення та структура інтелектуального капіталу. Класифікація, складові та оцінка інтелектуального капіталу підприємства. Інтелектуальна власність. Нематеріальні ресурси. Нематеріальні активи
14	Основний капітал. Загальна характеристика капіталу підприємства. Види капіталу. Особливості формування капіталу промислових підприємств. Джерела формування капіталу підприємств. Визначення та класифікація основних засобів.
15	Основний капітал (капітал підприємства). Загальна характеристика капіталу підприємства. Види капіталу. Особливості формування капіталу промислових підприємств. Джерела формування капіталу підприємств.
16	Основний капітал (Основні засоби). Визначення та класифікація основних засобів. Оцінка основних засобів, взяття їх на баланс підприємства. Види зносу основних засобів. Амортизація основних засобів, методи амортизації. Економічний зміст ремонту основних засобів. Дослідження П(С)БО №7 «Основні засоби». Ефективність використання основних засобів. Переоцінка основних засобів. Безоплатна передача та безоплатне отримання основних засобів.
17	Оборотний капітал (Оборотні засоби). Загальна характеристика та нормування оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства. Загальна характеристика оборотних засобів. Дослідження П(С)БО №9 «Запаси». Елементи оборотних засобів згідно П(С)БО. Первісна оцінка оборотних засобів. Оцінка оборотних засобів при вибутті, методи оцінки. Нормування оборотних засобів: норми та нормативи. Оцінка ефективності використання оборотних засобів: коефіцієнт оборотності, матеріаломісткість, тривалість одного обороту. Вивільнення оборотних засобів.
18	Інвестиції Поняття, склад і структура інвестицій. Визначення необхідного обсягу та джерел фінансування виробничих інвестицій. Формування і регулювання фінансових інвестицій (цінних паперів) підприємства. Оцінка ефективності виробничих і фінансових інвестицій. Чинники підвищення ефективності використання капітальних вкладень і фінансових інвестицій.

6. Самостійна робота студента

Практичні заняття та самостійна робота

№ з/п	Теми практичних занять та перелік основних питань	Завдання на самостійну роботу	Термін виконання
-------	---	-------------------------------	------------------

1	<p>Теорії та моделі підприємств. Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз концептуальних моделей функціонування підприємств. 2. Дослідження бізнес-моделей підприємств. 3. Дослідити основні характерні риси міжнародних моделей підприємств. 4. Провести порівняльний аналіз моделей об'єднань підприємств в Україні та за кордоном. 	<p>Скласти опорний конспект з теми. Пояснити сутність ключових моделей підприємств.</p>	1 тиждень навчання
2	<p>Основи підприємництва. Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємство як сучасна форма господарювання. 2. Економічна природа підприємства. 3. Підприємницьке середовище. 4. Правові основи і державне регулювання підприємництва в Україні. 	<p>Скласти опорний конспект з теми. Пояснити сутність ключових понять основ підприємництва.</p>	2 тиждень навчання
3	<p>Види підприємств, їх організаційно-правові форми (Акціонерне товариство). Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розгляд правових форм та основ державного регулювання підприємництва в Україні. 2. Складання блок-схем у відповідності до Господарського та Цивільного кодексів України відносно організаційно-правових форм ведення бізнесу. 3. Дослідження особливостей функціонування акціонерних товариств. 4. Дослідження статистики створення, функціонування та закриття підприємств різних організаційно-правових форм та різних форм власності. 	<p>Скласти опорний конспект з теми. Аналіз ринкового середовища господарювання підприємств. Міжнародна підприємницька діяльність.</p>	3 тиждень навчання
4	<p>Зовнішнє середовище господарювання підприємства. Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішнє середовище господарювання підприємства. 2. Визначення зовнішнього середовища господарювання підприємства. 3. Договірні взаємовідносини в бізнесі. 4. Партнерські зв'язки в бізнесі. 5. Підприємницьке середовище. 6. Конкуренція в системі підприємництва. 	<p>Скласти опорний конспект з теми. Методи конкурентного суперництва та типи конкурентної поведінки.</p>	4 тиждень навчання
5	<p>Ринок і продукція. Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні теоретичні положення ринкових відносин. 2. Зміст маркетингу. 3. Засвоїти особливості побудови різних видів маркетингових стратегій. 	<p>Скласти опорний конспект з теми. Здійснити аналіз збутової діяльності довільно обраного підприємства та розробити</p>	5 тиждень навчання

	<p>4. Аналіз функцій служби збуту продукції підприємства.</p> <p>5. Приклади використання маркетингу в підприємницької діяльності.</p> <p>6. Засоби використання маркетингу в підприємницької діяльності.</p>	маркетингову стратегію.	
6	<p>Товарна та цінова політика підприємства.</p> <p>Основні питання:</p> <p>1. Загальна характеристика витрат виробництва та їх класифікація.</p> <p>2. Управління витратами підприємства.</p> <p>3. Сукупні витрати та собівартість продукції.</p> <p>4. Собівартість окремих виробів. Ціна, методи встановлення.</p> <p>5. Класифікація цін та види знижок. Система цін у ринковій економіці.</p>	<p>Скласти опорний конспект з теми.</p> <p>Ціни на продукцію, сутнісна характеристика, методи, встановлення та регулювання.</p> <p>Граничні витрати.</p>	6 тиждень навчання
7	<p>Структура та управління підприємством.</p> <p>Основні питання:</p> <p>1. <u>Структура підприємства.</u></p> <p>2. Формування системи управління на підприємстві.</p> <p>3. Організація виробництва та організаційні структури управління підприємством.</p>	<p>Скласти опорний конспект з теми.</p> <p>Схеми типових організаційних структур підприємств різних галузей економіки.</p>	7 тиждень навчання
8	<p>Прогнозування та планування діяльності підприємства.</p> <p>Основні питання:</p> <p>1. Прогнозування розвитку підприємства.</p> <p>2. Стратегія розвитку підприємства та бізнес-планування.</p> <p>3. Тактичне та оперативне планування.</p>	<p>Скласти опорний конспект з теми.</p> <p>Управління факторами розвитку підприємства.</p>	8 тиждень навчання
9	<p>Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.</p> <p>Основні питання:</p> <p>1. Приклади оцінки продуктивності праці.</p> <p>2. Мотивація трудової діяльності.</p> <p>3. Характеристика різних систем оплати праці.</p> <p>4. Особливості розрахунку заробітної плати з використанням різних систем оплати праці.</p>	<p>Скласти опорний конспект з теми.</p> <p>Підготуватись до розв'язання задач з теми.</p>	9 тиждень навчання
10	<p>Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці. Системи оплати праці.</p> <p>Основні питання:</p> <p>1. Характеристика різних систем оплати праці.</p> <p>2. Особливості розрахунку заробітної плати з використанням різних систем оплати праці.</p>	<p>Скласти опорний конспект з теми.</p> <p>Підготуватись до розв'язання задач з теми.</p>	10 тиждень навчання
11	<p>Інтелектуальний капітал.</p> <p>Основні питання:</p> <p>1. Визначення структури інтелектуального капіталу підприємства.</p> <p>2. Оцінка складу інтелектуального капіталу</p>	<p>Скласти опорний конспект з теми.</p> <p>Оцінка вартості та амортизація нематеріальних</p>	11 тиждень навчання

	підприємства. 3. Інтелектуальна власність. Нематеріальні ресурси. Нематеріальні активи.	активів.	
12	Основний капітал. Основні питання: 1. Загальна характеристика капіталу підприємства. 2. Особливості формування капіталу промислових підприємств. 3. Визначення та класифікація основних засобів.	Скласти опорний конспект з теми. Структура, нормування та використання оборотних фондів.	12 тиждень навчання
13	Основний капітал. (Основні засоби. Первісна вартість основних засобів. Амортизація). Основні питання: 1. Розрахунок амортизаційних відрахувань за різними методами. 2. Аналіз суті кожного з методів та виявлення найбільш сприятливих умов для застосування на підприємстві того чи іншого методу.	Скласти опорний конспект з теми. Підготуватись до розв'язання задач з теми. Дослідити особливості безоплатної передачі та безоплатного отримання основних засобів.	13 тиждень навчання
14	Основний капітал. (Переоцінка основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів). Основні питання: 1. Розрахунок суми уцінки та дооцінки основних засобів. 3. Розрахунок показників ефективності використання основних засобів, середньої балансової вартості основних засобів, коефіцієнтів оновлення і вибуття основних засобів, коефіцієнтів екстенсивного та інтенсивного використання основних засобів.	Скласти опорний конспект з теми. Підготуватись до розв'язання задач з теми. Дослідити статистику зносу основних засобів за галузями економіки.	14 тиждень навчання
15	Оборотний капітал. Основні питання : 1. Розрахунок первісної вартості запасів. 2. Розрахунок суми уцінки та дооцінки оборотних засобів. 3. Розрахунок норм та нормативів оборотних у запасах, незавершеному виробництві, витратах майбутніх періодів. 4. Розгляд прикладів оцінки запасів при вибутті за умови використання на підприємстві кожного з існуючих методів (методи визначені в П(С)БО). 5. Дослідження методики переоцінки запасів. 6. Розрахунок ефективності використання	Скласти опорний конспект з теми. Підготуватись до розв'язання задач з теми. Опанувати методики оцінки запасів при надходженні і вибутті. Скласти опорний конспект з теми. Підготуватись до розв'язання задач з теми.	15 тиждень навчання

	оборотних засобів: коефіцієнт оборотності, матеріаломісткість, тривалість одного обороту. Проведення аналізу отриманих результатів та надання рекомендацій підприємству щодо підвищення ефективності його діяльності. Розрахунок суми вивільнених оборотних засобів.	Здійснити аналіз ефективності використання оборотних засобів довільно обраного підприємства.	
16	Інвестиції. (Показники ефективності інвестиційного проекту). Основні питання : 1. Дослідження інвестиційної політики України. 2. Приклади інвестиційних проектів. 3. Визначення джерел формування інвестицій. 4. Приклади залучення іноземних інвестицій. 5. Засвоєння показників оцінки ефективності інвестиційних проектів.	Скласти опорний конспект з теми. Підготуватись до розв'язання задач з теми. Запропонувати для довільно обраного підприємства інвестиційний проект та поррахувати ефект від його впровадження.	16 тиждень навчання
17	МКР*		0,5 пари – 2 МКР
18	Залік		18 тиждень навчання

МКР* виконується двічі за семестр, перед першою та другою проміжною атестацією. Одна МКР розрахована на півпару. Перша МКР включає питання та завдання, по матеріалу, що було пройдено за період від початку семестру до першої атестації. Друга МКР включає питання та завдання, по матеріалу, що було пройдено за період від першої до другої атестації.

Навчальною програмою індивідуальні завдання для студентів освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика», «Бізнес-аналітика», «Управління персоналом та економіка праці» не передбачені. Для студентів освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства» індивідуальні завдання передбачені у вигляді розрахункової роботи (РР). Кожен студент має самостійно вирішити задачі РР з розрахунку економічних показників підприємства, ціни, показників ринку, тощо. Розрахункова робота виконується у відповідності до методичних рекомендацій: Економіка підприємства: метод. рекомендації до виконання розрахункової роботи з дисципліни «Економіка підприємства», підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. уклад. Гречко А.В.– К., 2017. – 30 с. Протокол №3 засідання вченої ради ФММ від 30.10.2017, – URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/21184>.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

- Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється, однак, є рекомендованим, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для найбільш ефективного освоєння дисципліни;
- Кожен студент має виконати дві МКР;
- Студенти мають виявляти активність на кожному практичному занятті;

- Якщо студентом було пропущене практичне заняття з поважних причин (є документальне підтвердження) – він має змогу виконати необхідні завдання і отримати бали до рейтингу;
- В разі пропуску пар без поважних причин (без документального підтвердження), студентам не дозволяється перездавати пропущений матеріал і отримувати бали до рейтингу;
- Освітньо-професійні програми для яких передбачено виконання РР мають здати її у визначений викладачем термін;
- РР студенти мають захищати у формі особистої бесіди (відповідей на питання) з викладачем;
- У разі невчасної подачі РР зі студента знімаються штрафні бали;
- У разі виявлення плагіату в РР – робота не приймається і студент не допускається до заліку;
- У разі участі студента в конференціях та написання тез, статей, наукових робіт за тематикою дисципліни – надаються додаткові заохочувальні бали до рейтингу;
- У разі участі студента в олімпіадах, всеукраїнських та міжнародних конкурсах з дисципліни – надаються додаткові заохочувальні бали до рейтингу.
- Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.
- Студенти мають право оскаржити результати оцінювання виконаних ним завдань або наданих відповідей, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтингова система оцінювання
результатів навчання студентів
з кредитного модуля «Економіка підприємства»
освітньо-професійних програм «Економічна кібернетика», «Бізнес-аналітика», «Управління персоналом та економіка праці»

1. Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- виконання 2-х модульних контрольних робіт;
- роботи на семінарських заняттях;

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Модульні контрольні роботи оцінюються із 10 балів кожна:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 10-8 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 7-5 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 5-3 бали;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Семінарське заняття оцінюється із 7 балів:

- «відмінно» – творче розкриття одного з питань, вільне володіння матеріалом – 7 балів;
- «добре» – глибоке розкриття одного з питань дискусії – 6 - 4 бали;
- «задовільно» – повне розкриття одного з питань дискусії – 3 бали;
- «достатньо» – активна участь у роботі семінару – 2 бали;
- два найкращих студента можуть додатково отримати + 1 бал.

2.3 За участь у конференціях на олімпіадах студенти отримують від 10 до 15 додаткових балів, що не входять до загальної системи оцінювання (в залежності від рівня заходу).

Критерії набору балів:

Підготовка та подача тез на Міжнародну конференцію – 10 балів;

Підготовка та подача тез на Українську конференцію – 5 балів;

Виступ на конференції та отримання сертифікату учасника конференції – 5 балів.

Участь у олімпіаді з економіки підприємства – 10 балів;

Призове місце на олімпіаді – 15 балів.

Семестровий рейтинг обчислюється за формулою:

$$R_{\text{сем}} = R_{\text{ГПР}} + R_{\text{МКР}} = 80 + 20 = 100 \text{ балів.}$$

Студенти, семестровий рейтинг яких склав від 60 до 100 балів, мають право залишати за собою набраний упродовж семестру рейтинг та звільнятися від складання заліку.

2.5 Залікова контрольна робота оцінюється із 60 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох запитань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми КМ.

Кожне запитання оцінюється з 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 20 - 18 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 17...15 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 14...12 балів;
- «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

3. Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 30 балів, другої атестації – отримання не менше 50 балів. Максимальна сума семестрового рейтингу складає 100 балів.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею наведеною нижче. Якщо сума балів менша за 60, студент виконує залікову контрольну роботу.

5. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній.

6. Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Бали	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
ДКР не зараховано	Не допущено

Рейтингова система оцінювання
результатів навчання студентів
з кредитного модуля «Економіка підприємства»
освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства»

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- виконання 2-х модульних контрольних робіт;
- роботи на семінарських заняттях;
- виконання розрахункової роботи;

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Модульні контрольні роботи оцінюються із 10 балів кожна:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 10-8 балів;

- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 7-5 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 5-3 бали;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Семінарське заняття оцінюється із 5 балів:

- «відмінно» – творче розкриття одного з питань, вільне володіння матеріалом – 5 балів;
- «добре» – глибоке розкриття одного з питань дискусії – 4-3 бали;
- «задовільно» – повне розкриття одного з питань дискусії – 2 бали;
- «достатньо» – активна участь у роботі семінару – 1 бали;
- два найкращих студента можуть додатково отримати + 1 бал.

2.3. Розрахункова робота оцінюється із 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми – 20-16 балів;
- «добре» – глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція – 15-10 балів;
- «задовільно» – обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками – 9-4 бали;
- «незадовільно» – завдання не виконане, РР не зараховано – 0 балів.

За кожний тиждень затримки із розрахункової роботи нараховуються штрафні –2 бали (усього не більше – 8 балів). Наявність позитивної оцінки з РР є умовою допуску до залікової контрольної роботи.

2.4 За участь у конференціях на олімпіадах студенти отримують від 10 до 15 додаткових балів, що не входять в загальну систему оцінювання (в залежності від рівня заходу).

Критерії набору балів:

Підготовка та подача тез на Міжнародну конференцію – 10 балів;

Підготовка та подача тез на Українську конференцію – 5 балів;

Виступ на конференції та отримання сертифікату учасника конференції – 5 балів.

Участь у олімпіаді з економіки підприємства – 10 балів;

Призове місце на олімпіаді – 15 балів.

Семестровий рейтинг обчислюється за формулою:

$$R_{\text{сем}} = R_{\text{ГПР}} + R_{\text{РР}} + R_{\text{МКР}} = 60 + 20 + 20 = 100 \text{ балів.}$$

Студенти, семестровий рейтинг яких склав від 60 до 100 балів, мають право залишати за собою набраний упродовж семестру рейтинг та звільнятися від складання заліку.

2.5 Залікова контрольна робота оцінюється із 60 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох запитань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми КМ.

Кожне запитання оцінюється з 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 20 - 18 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 17...15 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 14...12 балів;
- «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

3. Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 30 балів, другої атестації – отримання не менше 50 балів за умови зарахування РР. Максимальна сума семестрового рейтингу складає 100 балів. Необхідною умовою допуску до заліку є позитивна оцінка РР.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування РР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею наведеною нижче. Якщо сума балів менша за 60, але РР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання РР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

5. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та балів з ДКР.

6. Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Бали	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
РР не зараховано	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, для підготовки до семестрового контролю:

1. Поняття моделі підприємства.
2. Концептуальні моделі функціонування підприємств.
3. Бізнес-моделі підприємств.
4. Міжнародні моделі підприємств.
5. Визначення зовнішнього середовища господарювання підприємства.
6. Ринкове середовище господарювання підприємства.
7. Договірні взаємовідносини в бізнесі.
8. Партнерські зв'язки в бізнесі.
9. Підприємство як суб'єкт господарювання. Поняття, цілі й напрямки діяльності підприємства. Види підприємств.
10. Добровільні та інституціональні об'єднання підприємств і організацій.
11. Характеристика капіталу підприємства. Види капіталу.
12. Основні засоби підприємства. Класифікація основних засобів підприємства, їх активна та пасивна частини.
13. Оцінка основних засобів підприємства. Первісна вартість, відносна вартість, залишкова вартість, ліквідаційна вартість, вартість, що амортизується, справедлива вартість.
14. Порядок оцінки основних засобів при їх зарахуванні на баланс підприємства.
15. Види зносу основних засобів і їх характеристика .
16. Амортизація основних засобів підприємства (надати формули, рисунки, пояснення). Методи нарахування амортизації основних засобів.
17. Переоцінка балансової вартості основних засобів підприємства.
18. Оцінка запасів підприємства при їх надходженні та вибутті.
19. Оборотні засоби підприємства. Склад і структура оборотних засобів.
20. Загальна характеристика та нормування оборотних засобів підприємства.
21. Показники ефективності використання оборотних засобів.
22. Джерела формування оборотних засобів підприємства.
23. Персонал. Класифікація та структура персоналу підприємства.
24. Мотивація праці.
25. Продуктивність праці. Методи вимірювання продуктивності праці. Фактори, що впливають на підвищення продуктивності праці.
26. Оплата праці: сутність, функції, державна політика і загальна організація.
27. Система преміювання на підприємстві.

- 28.Тарифна система оплати праці. Система посадових окладів. Форми оплати праці (перерахувати і дати коротку характеристику).
- 29.Оцінка результатів діяльності підприємства. Показники фінансової стійкості підприємства. Прибуток підприємства його економічний зміст.
- 30.Визначення фінансового результату діяльності підприємства.
- 31.Ділова кар'єра.
- 32.Витрати виробництва та їх класифікація.
33. Собівартість як узагальнюючий показник витрат. Види собівартості.
34. Калькуляція собівартості.
- 35.Сутність і класифікація фінансових результатів підприємства.
- 36.Доходи підприємства та джерела їх формування.
- 37.Прибуток підприємства та його формування.
- 38.Методика визначення фінансово-економічних результатів.
- 39.Ціноутворення підприємства: сутність та чинники.
- 40.Система цін у ринковій економіці.
- 41.Послідовність формування цін на різних етапах руху товарів.
- 42.Поняття управління. Суб'єкти та об'єкти управління.
- 43.Функції управління. Види управління. Особливості свідомого управління.
- 44.Форми управління. Методи управління. Принципи управління.
- 45.Організаційні структури управління на підприємстві.
- 46.Інвестиційний проект: зміст та основні елементи.
- 47.Інвестиційні ресурси: суть, класифікація.
- 48.Джерела фінансування інвестицій.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., доцент, А.В. Гречко

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 17 від 02.06.2021)

Погоджено Методичною радою факультету¹ менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 15.06.2021)

¹ Методичною радою університету – для загальноуніверситетських дисциплін.